

כללי

אריאל הירשפלד | המעשה החי בתערוכה של סיגל צברי

דוגמה מאלפת להתרחשות חיונית ביותר, חדשה ועכשווית בכל פרטיה

אריאל הירשפלד

05 באוגוסט 2010

על "בבואה בבועה", תערוכה של סיגל צברי בגלריה רוטשילד אמנות, תל אביב

הציור מן "החיים", שיש המכנים אותו "ריאליסטי" או "פיגורטיבי", עורר בהלה בביקורת האמנות הישראלית בדור האחרון. רוב המבקרים, שצמחו על ציווי המודרניזם וחונכו על ברכי "דלות החומר" והאמנות המושגית, סלדו מן הציור הפיגורטיבי כאילו כרוך היה בו קלון. "דלות החומר", אותו מושג מרתק של שרה ברייטברג-סמל שבא לתאר מצב ואתוס אסתטי ומוסרי במודרניזם הישראלי, גדל בידי מבקרים רבים לכדי נס ואבוקה, כלומר - שימש כדוגמה וכמגלב לחוטאים נגדה כאחד. מעטים ידעו לעמוד נוכח ציור פיגורטיבי בלי להיבהל מן האפשרות שהוא אינו שייך למודרניזם ואולי גם אינו מעשה פוסט-מודרני ובלי אישור כלשהו מכתב העת "סטודיו" או מהשגחה עליונה עוד יותר השוכנת בטריבקה או בשדרה החמישית.

הפחד מן הפיגורטיביות היה כפול: הוא היה קשור באנכרוניזם ובמרקסיזם. זה הפחד (האופייני לאמנויות הפלסטיות לאין שיעור יותר מאשר למדיה האחרים) מפני אי-התאמה לציווי הזמן, מפני שיבתה המסוכנת של המאה ה-19 והפחד מפני הבורגנות, כלומר מן המחול הצמוד שבין הציור הפיגורטיבי לבין צרכניו העשירים המתנאים בו. הציור מן החיים נראה כתכלית הניגוד ל"דלות החומר"; כאילו כרוכים בו לא רק הזהב, המעמד וכזבי היופי, אלא כלל העולם הישן: מלכים, נתינים ומרתפי עינויים.

החשד מוצדק. יש בציור שמן החיים אזור נרחב הקשור בשמרנות אטומה הנבהלת מן העולם העכשווי ומתכחשת לאתגריו הפילוסופיים והמוסריים. ציורי נוף או דוממים מסוג מסוים, הבונים הוויה של נאיביות ארצית, משמשים למשל, בכמה תרבויות, כמסכתו האסתטית של הימין הקיצוני האלים ביותר.

אבל הציור מן החיים, גם בישראל, חזר אל חזית האמנות. הוא עדיין מוקף חשדות ואשם. ועדיין - מעטים בלבד מעזים לגעת בו בכלים של ביקורת. מעטים עוד יותר מבחינים בכוחות החיוניים היכולים לפעום בציור שמן החיים; כוחות שאין להם דבר עם רגרסיה. כלומר: הרוצים להבין שהפרויקט הגדול של הציור הפיגורטיבי המערבי לא הסתיים באימפרסיוניזם, או בתהליך ההפשטה שפעל בציור מאז הרומנטיזם, אלא הוא ממשיך והולך. הציור מן החיים, לפחות בחלקו, גם אינו אפיזודה פוסט-מודרנית. הוא אינו טריפת-קלפים היסטורית, החיה את קץ ההיסטוריה במשחק של חיקויי סגנונות, המאבדת כל מגע חי עם התהוות תרבותית חיונית. הציור מן החיים יכול להיות המעשה החי, החדש ביותר, המעמיק ביותר בעשיית האמנות הפלסטית של הצבעים והצורות.

ציוריה של סיגל צברי, המוצגים עכשיו בגלריה רוטשילד בתל אביב, הם דוגמה מאלפת להתרחשות חיונית ביותר, חדשה ועכשווית בכל פרטיה, היכולה להיות בציור שמן החיים. צברי היתה מן העילויים שבתלמידיו של ישראל הרשברג, עוד לפני שנוסד הסטודיו שלו שרשם על דגלו את ציוויי הרישום והציור המסורתיים, האקדמיים, בצורתם החמורה ביותר. הסטודיו הזה ראה עצמו כאנטיתזה לאווירה הפוסט-מודרנית האופפת את בצלאל ושאר בתי הספר לאמנות בארץ. הרשברג עצמו העמיד מופת של ציור מחמיר הקרוב למופתיו של הציור ההולנדי במאה ה-17 והוא צירף לו תוכנית לימודים והיררכיה לימודית שלא היתה מביישת סדנאות אמנים בעולם הישן. הרשברג היה אפוא החשוד העיקרי בחטא הרגרסיה שאפף את הציור מן החיים בארץ. אבל כמה מטובי תלמידיו הוכיחו כי הרשברג לא חנק את תלמידיו בפרוטוקול החינוכי שלו וכי המתח בין שמרנותו לבין הגירויים

הבאים מן התרבות העכשווית יצר בתלמידיו כר נרחב ליוזמות ציור מרתקות.

התערוכה הנוכחית של צברי, שאצר דרור בורשטיין, היא פרק מרתק ביצירתה של הציירת המחוננת הזאת. הווירטואוזיות המופלגת, הזריזה, הלוליינית ממש, בתחום "חיקוי המציאות", נותרה בציוריה כמין תנאי מוקדם, כמעט זנוח. בכל ציור יש קטע או שניים העסוקים בייצוג עשיר, דשן, עמוק ומלא פאתוס, של פיסת מציאות: כיסא, מגבת, גג השכנים ברחוב או, כמובן - תפוח - אבי-אבות ה"דוממים". בקטעים האלה אצור מבט ארוך, רציני ואנליטי מאוד בפני הדברים ובהם כמו נסוג האדם, הציירת, מפני ה"עולם", ובו בזמן כמו נאמר בלחש לעולם: "כן, יש להודות, אתה עוד כאן". אבל בשאר חלקי הציור מתרחשים דברים שונים מאוד: בחלקם שמורים רק קטעי רישום ראשוניים או מריחות של צבעי-יסוד. בחלקם מונצחים מצבים שצוירו בזמנים שונים; מצבים שבהם היה אור אחר, מצב אחר בתודעה המציירת או שהדבר המצויר השתנה, צמח או זז ממקומו.

באחד הציורים, למשל, מצויר עץ תפוח, אבל הוא אינו ניצב בו כעץ הנתון וגמור לפניך, אלא הוא שרוי בהשתנות מתמדת: בענף אחד הוא מלבלב ופורח ובאחר יש פרי בשל ובאחר פרי נרקב ומצטמק. אין זו חלוקה אידאית ל"ארבע עונות השנה" או סמל של "מעגל החיים". ברור כי הציירת שבה אל העץ בימים שונים במשך זמן רב. הישיבות השונות מולו נערמו זו על זו. כדרכו של מדיום הציור: הן באות זו על גבי זו. יש והחדש מוחק את הישן ויש ההפך. אינך יודע מה מוקדם ומה מאוחר. ההתהוות מתאבכת סביב עצמה. הרזולוציות השונות שיוצרת צברי ברמת הפירוט וההמחשה יוצרת ריתמוס נפלא של התבלטויות והסתרים. העץ שרוי בציור הזה בתנועה מוזרה בכמה ממדים - הן בזמני השנה והן בזמני הציור ובין המישורים השונים נרקם זמן שלישי, מוזיקלי, עמוק ומסתורי.

בציור אחר מצויר גג עירוני - ועליו שורה של כינורות וגם זוג רגליים מתנופף באוויר. העובדה המונצחת כאן היא שמתגורר שם אדם הבונה כינורות וגם מתאמן ביוגה. אבל הציור הוא חידה קשה. איש אינו מסביר את הסיבה למציאותם של כינורות תלויים על חבל ולזוג

רגליים התלושות מכל הקשר. ה"ריאליזם" מתגלה אפוא כעין אירונית ביותר החושפת את פניה המתמיהים של המציאות.

היכולת לצייר ולהעיד על "מה שיש" הופכת דרך עיניה של צברי להנצחה של תימהון. והתימהון הזה שפוך על כל ציוריה. המבט במציאות אינו פעילות מובנת מאליה, ובעצם: הוא אינו מובן כלל, לא בעצם הראייה ולא במושאייה. זהו ציור הרחוק מאוד מוודאויות הריאליזם של המאה ה-19. המלה "ריאליזם" אינה אלא טעות שבהרגל ובעוני המלים.

אחד הציורים המרשימים ביותר בתערוכה הנוכחית הוא דיוקן עצמי של הציירת מול כן הציור המכונה "חבוייה". איזו תוספת מעניינת למסורת הדיוקנים העצמיים של ציירים וציירות לפני הכן! על רקע הסטודיו המבולגן נראית הציירת, עירומה למחצה, מכורבלת בכיסא פלסטיק עגול, והיא אינה מציירת כלל, אלא שרויה בתנועת הסתגרות והסתר מפני העין המציצה בה - עינה שלה ועין הצופה בציור. צער, רוגז וסירוב ניבטים מעיניה. הדבר החד ביותר בציור הוא חפץ המונח בחזית על גבי שרפרף מוזר: מאזני צורפים עדינים, המצוירים בהינף וירטואוזי א-לה אנגר. לא אנסה לחנוק את הציור המסעיר הזה בפירושים. אעיר רק כי יש בו לא רק סירוב והסתר, אלא גם אירוניה ממולחת הנשלחת מן המסתור. ובעיקר: אין דבר הרחוק מרגרסיה ומחנופה לטעם השמרני יותר מן הציור הזה, שיש בו מסורת אדירה, חוכמה ומלאכת מחשבת ומבט חי מאין כמוהו ב"חיים", בתוך ומחוץ למירכאות.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ אמנות

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

האמנית סיגל צברי מראשון לציון זכתה בפרס משרד התרבות בתחומי האמנות הפלסטית

אמש הגיעה צברי לישיבת מועצת העיר שם הוענקה לה תעודת הוקרה על הישגיה ותרומתה לעולם האמנות.

חנה קקיאשוילי 08.06.23 14:22

משרד התרבות והספורט מעניק כמדי שנה פרסים בתחומי האמנות הפלסטית, במטרה לבטא את ההוקרה של החברה הישראלית לאמנים היוצרים ופרי יצירתם, הערכה לפועלם ותרומתם לחברה. לאחרונה הכריז המשרד על האמנים הזוכים בהם תושבת ראשון לציון, סיגל צברי.

הנימוקים לבחירה:

סיגל צברי היא ציירת שגיבשה לאורך השנים שפה ציורית אישית וייחודית. עבודותיה הן עדויות ליופי הנושא עצמאות של מקום וזמן, ולחולף ברישום ובצבע. היא מצליחה ללכוד תהליכים דינמיים אל תוך תמונה סטטית. המתח הנוצר בשל כך, מרחיב את הפעולה האמנותית כמו גם את מבטו של הצופה. צברי לוכדת בציוריה בחדות, את יופיים של המעברים בין חוץ לפנים. הציורים מציעים אפשרות לחשוב על עולם התופעות וכן על הפעולה הציורית כאשליה, או כתפיסה מסוימת של מציאות. זהו מכלול ציורי שקט שיש בו עצירת מבט, המאפשר לזמנים שונים להתקיים בציור בו זמנית. באמצעות נקודות מבט נבחרות בבחינת 'פיסות מקום', היא מדייקת את התנועה ממנה החוצה וחוזר חלילה.

לאחר הזכייה, הוזמנה סיגל לישיבת מועצת העיר בה העניק לה ראש העיר, רז קינסטליך תעודת הוקרה על זכייתה בפרס ותרומתה לעולם האמנות בישראל.

מערכת ערב רב | חדשות והודעות | 22/05/2012

פרס שיף לאלדר פרבר וסיגל צברי

פרס שיף לציור פיגורטיבי ריאליסטי לשנת 2012 יוענק לאלדר פרבר וסיגל צברי, שיקבלו מענק בסך 10,000 דולר (כ"א) ויציגו במוזיאון תערוכת יחיד המלווה בקטלוג. בהודעה לעיתונות נכתב כי לאחר שחברי ועדת השופטים לא הצליחו להכריע בין פרבר וצברי, החליט מייסד הפרס דובי שיף להכפיל את הסכום ולתת את הפרס לשני האמנים. חברי ועדת השיפוט בפרס [...]

שיתוף 0

פוסט

פרס שיף לציור פיגורטיבי ריאליסטי לשנת 2012 יוענק לאלדר פרבר וסיגל צברי, שיקבלו מענק בסך 10,000 דולר (כ"א) ויציגו במוזיאון תערוכת יחיד המלווה בקטלוג.

בהודעה לעיתונות נכתב כי לאחר שחברי ועדת השופטים לא הצליחו להכריע בין פרבר וצברי, החליט מייסד הפרס דובי שיף להכפיל את הסכום ולתת את הפרס לשני האמנים. חברי ועדת השיפוט בפרס שיף הם אספן האמנות עו"ד גיל ברנדיס, דובי שיף, אספן האמנות דורון סבג, האוצרת ורדה שטיינלאוף והאוצר דורון לוריא. הפרס יוענק זו השנה החמישית בטקס שיתקיים במוזיאון תל-אביב לאמנות ב 24 ביוני 2012.

סיגל צברי - שלושה בשני כיוונים

אלדר פרבר - יער

פרס שיף

סיגל צברי

אלדר פרבר

 SHARE

שיתוף 0

פוסט

אמנות

פרס שיף יוענק לציירים סיגל צברי ואלדר פרבר

קמיע סמית

23 במאי 2012

פרס שיף לאמנות פיגורטיבית לשנת 2012 יוענק השנה לשני ציירים: סיגל צברי ואלדר פרבר. עד כה ניתן הפרס בכל שנה לאמן אחד, צייר בולט בתחום האמנות הריאליסטית.

סיגל צברי, ילידת 1966, מרבה לצייר טבע ודיוקנאות עצמיים. אלדר פרבר, יליד 1970, הוא צייר נופים ריאליסטי. בדומה לזוכה בשנת 2010, ערן רשף, גם השניים למדו ציור בהנחיית האמן והמורה ישראל הירשברג כחלק מהכשרתם האמנותית.

פרבר וצברי נבחרו מקרב 70 אמנים שהגישו את מועמדותם השנה. עם חברי ועדת השופטים של הפרס נמנו אספני האמנות גיל ברנדיס ודורון סבג, האוצרים ורדה שטיינלאוף ודורון לוריא וכן דובי שיף, שייסד את הפרס לפני כחמש שנים לזכר אביו, המלונאי ואספן האמנות חיים שיף.

אף שמדובר בשני זוכים, הוחלט שלא לחלק את הפרס לשניים אלא להכפילו. כל אחד מהציירים יזכה איפוא במענק של 10,000 דולרים ובתערוכת יחיד בליווי קטלוג במוזיאון תל אביב, שתיפתח ב-2013. במקביל לטקס הענקת הפרס, שיתקיים ב-24 ביוני, תיפתח במוזיאון תערוכת יחיד של אורית אקטע-הילדסהיים שזכתה בפרס אשתקד. בשנים קודמות זכו בו בין השאר אמנון דוד ער ומיה זר.

גלריה בינט חוגגת יובל עם תערוכה של יאן ראוכוורגר

גלריה בינט בתל אביב חוגגת השנה יובל להיווסדה. מקימה, גרשון בינט, היה יזם ובעל מפעל, אדם דתי שטיפח אוסף אמנות וב-1962 הקים גלריה בירושלים. ב-1969 פתח בנו דוד חלל תצוגה נוסף בתל

אביב. מאז מותו של גרשון בינט ב-1973 פועלת הגלריה התל-אביבית לבדה. עד לפני שש שנים ניהלו אותה דוד ואחותו רוזי בינט וכיום עומד בראשה גבי בינט, נכדו של המייסד.

12 תערוכות הנקראות "ציוני דרך" תוכננו לרגל יום ההולדת החגיגי. בראשונה שבהן, שהתקיימה בסוף 2011, הוצגו 20 עבודות שנוצרו לפני הקמת הגלריה, מאת אמנים כמו יעקב שטיינהרדט, מרדכי ארדון ואנה טיכו. בסוף החודש תיפתח תערוכת היחיד "ציוני דרך, יאן ראוכוורגר". בינט מציין כי הגלריה ייצגה את ראוכוורגר במשך 25 שנים ומחזיקה את האוסף הגדול ביותר מעבודותיו. כיום ראוכוורגר מיוצג על ידי גלריה זימאק. בתערוכה יוצגו ציורי שמן על בד וכן צבעי פסטל על נייר מתקופות שונות בחיי האמן, שנולד ב-1942 בטורקמניסטאן: משנות ה-60, שבהן שירת בצבא האדום כצייר שלטים, דרך שנות ה-70 לאחר עלייתו לארץ ועד לאמצע העשור הקודם.

תוכנה תנסה לגלות את זהותן של דמויות מיצירות מפורסמות

בעוד כחודש אמור לצאת לדרך מיזם מסקרן: באוניברסיטת קליפורניה ישתמשו בתוכנה לזיהוי פנים כדי לנסות לעמוד על זהותן של דמויות אלמוניות מיצירות אמנות נודעות, כמו "נערה עם עגיל פנינה" של יאן ורמיר.

התוכנה, שמופעלת לרוב בתחום הזיהוי הפלילי, מזהה אנשים דרך מדידת תכונות כגון המרחק בין איברי הפנים השונים. במציאות התכונות הללו, הייחודיות לכל אדם, מבדילות אנשים זה מזה ומקלות את זיהוים. ואולם, אין לדעת אם הדבר רלוונטי לציור דיוקן, שלא תמיד צויר בדיוק מרבי ולפעמים אף שונה במכוון בידי האמן שניסה לייפות את מושא היצירה.

תחילה ינסה צוות הפרויקט ליצור התאמה בין מסיכות פנים של אישים מפורסמים, בחייהם או במותם, לבין פסלים וציורים שידוע שנעשו על פי דמותם. אם התוכנה תפעל כמצופה, תפוענח התעלומה שמאחורי דיוקנאות רבים, בהם 14 דיוקנאות של גברים

ונשים פלוניים המוצגים עתה בתערוכה בגלריית הדיוקנאות הלאומית בלונדון (עד 8 ביולי). במסגרתה חיברו להם סופרים בריטים ביוגרפיות פיקטיביות.

חוצים גבולות

* האמן רועי חפץ, בוגר התואר השני באמנויות בבצלאל, נבחר לתוכנית הבינלאומית לאירוח אמנים של Kuenstlerhaus Bethanien בברלין. בתוכנית היוקרתית נבחרים בקפידה אמנים חזותיים מכל רחבי העולם והם מוזמנים להתארח וליצור במוסד, שמתהדר ב-25 חללי עבודה. עם האמנים הישראלים הקודמים שהשתתפו במיזם נמנים גיא בן נר, יהודית סספורטס וזויה צ'רקסקי. חפץ לקח חלק בתחילת השנה בסדרה "פעולה בחודש" (ביוזמתה של אוצרת גלריית קו 16, סאלי הפטל-נווה) שבה התארח ויצר במספרה בשכונת נוה אליעזר בתל אביב.

* האמנית אילנה סלמה אורתור מציגה כעת את המיצב "מגדת עתידות. קריפט" בגלריה של בית הספר הגבוה לאמנות ועיצוב במרסיי. המיצב יוצר התקה קונצפטואלית של חלל בית הכנסת אליהו הנביא שבעיר הולדתה, אלכסנדריה, אל הגלריה במרסיי. העבודה כוללת שחזור מינימליסטי של בית הכנסת, קפסולות זכוכית המלאות באדמה ובחפצי עבר וכן סאונד של תפילה של יהדות המזרח.

* הצלם אוהד מטלון הוא הזוכה הראשון בפרס BNP-BNL Paribas המוענק ביריד MIA (Milan Image Art) שבמילאנו. התצלום הזוכה הוא "ניהאד, המכתש הקטן" משנת 2000, מתוך סדרת תצלומים רחבת היקף שהחל לצלם ברחבי ישראל ב-1998.

* האמן הישראלי הרב-תחומי איתמר ג'ובני יציג תערוכה ראשונה בטורונטו, בסניף הקנדי של גלריה ג'ולי מ' התל-אביבית. תערוכתו נקראת "אנשי המאה ה-21", בזיקה לשמו של פרויקט הדיוקנאות רחב היריעה שצילם במאה שעברה אוגוסט זנדר, "אנשי המאה ה-20", ובו ביקש לתעד את פני החברה הגרמנית אז. העבודות שמציג ג'ובני הן אסמבלאז'ים במדיה מעורבת - לא תצלומים דו-ממדיים כשל

זנדר אלא יצירות תלת-ממדיות מחומרים כגון מראות, אלומיניום, שרף, חומר וחפצים מן המוכן.

זוכי הפרסים ביריד "צבע טרי"

פרס האמן המבטיח ביריד "צבע טרי" לאמנות עכשווית הוענק לאמנים אלהם רוקני ומתן מיטווק. רוקני הציגה עבודות אישיות שנעשו בסוגי מדיה שונים, מיטווק מצלם תצלומים פיסוליים ומינימליסטיים. השניים נבחרו על ידי ועדת אוסף יגאל אהובי. הפרס הכספי בסך 40 אלף שקלים יחולק ביניהם, ובשנה הבאה תוצג ביריד תערוכה מעבודותיהם. בעבר זכו בפרס שירה זלוור, דרור דאום, ניבי אלרואי ונטליה זרובוב.

בפרס "בחירת הפטיש", שבית המכירות הפומביות סותביס מעניק לאחד ממשתתפי "צבע טרי", זכה אור הרפז. צמד עבודותיו "שמש שקרנית", תצלומי שחור-לבן ועיבוד מחשב בהדפסת פיגמנט, יימכרו במכירה פומבית של אמנות ישראלית בניו יורק. הוצאות המכירה ימומנו על ידי סותביס וההכנסה ממנה תועבר לאמן. הרפז סיים בשנה שעברה את לימודי התואר הראשון במחלקה לצילום בבצלאל.

הדרכות בערבית לקהל הרחב במוזיאון ישראל

יוזמה חדשה במוזיאון ישראל תאפשר הדרכות פתוחות לקהל הרחב בשפה הערבית. זאת, לאחר תקופה ארוכה שבה התקיימו במוזיאון הדרכות בערבית לקבוצות בלבד. המוזיאון גם מספק מדריך קולי בשפות שונות - ובהן ערבית.

ליוזמה זו נודעת חשיבות במיוחד לנוכח הפרסום ב"הארץ", בינואר השנה, כי בניגוד לחוק, מחצית מהמוזיאונים בישראל אינם מספקים למבקרים מידע מלא בערבית (מוזיאון ישראל אינו נכלל ברשימה זו).

שיאים במכירת אמנות עכשווית בניו יורק

ציור של מארק רותקו נמכר ב-78 מיליון דולר במכירה פומבית של כריסטיס. זה רק אחד השיאים שהושגו במכירות אמנות עכשווית שקיימו כריסטיס וסותביס בניו יורק בתחילת החודש. ציור של רוי

ליכטנשטיין, "נערה ישנה", וציור של פרנסיס בייקון, "דמות כותבת
משתקפת במראה", נמכרו כל אחד ב-40 מיליון דולר. ציור של ג'קסון
פולוק נמכר ב-20 מיליון דולר. גם בתחום הצילום העכשווי נרשם שיא:
"Dead Troops Talk" של ג'ף וול נמכר בשלושה מיליוני דולרים.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ